

La riuada de 1907 a través de l'objectiu de Mestre i Noé

La Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa acull una mostra amb fotografies inèdites de Mestre i Noé, que es pot considerar com una primera mostra de fotoperiodisme ebrenc

Tortosa M.P.

Aquest mes d'octubre es compliran 110 anys de la gran riuada de l'Ebre de l'any 1907. Coincidint amb l'efemèride, la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa ha inaugurat recentment una mostra, comissariada per Núria Menasanch, besneta política de Francesc Mestre i Noé, amb una reproducció de fotografies.

En total es poden veure 17 de les fotografies que el tortosí Francesc Mestre i Noé, aleshores arxiver honorari de la Ciutat, va prendre dels carrers inundats de la ciutat mentre tenia lloc la tragèdia. Es tracta d'unes imatges gairebé inèdites que la família va rescatar fa uns pocs anys d'entre les múltiples caixes de documents que va deixar el tortosí, que podria considerar-se així com un dels primers fotoperiodistes ebrencs, a més d'un dels 'home-nots' d'aquest territori més polifacètic (polític, periodista, llibreter, histo-

riador, lingüista...).

L'arxiu original de Mestre i Noé d'aquest episodi també incloïa fotografies en què apareixien els morts provocats per la pujada de les aigües. Les imatges de Mestre i Noé, publicades també a la revista *Il·lustració Catalana*, suposen d'aquesta manera el naixement del fotoperiodisme a les Terres de l'Ebre. A més a més, van servir per aconseguir ajuts econòmics de la Diputació de Barcelona per a la reconstrucció de la ciutat i les zones afectades, encara uns anys abans de la creació de la Mancomunitat

LA RIUADA EN EL RECORD Avui en dia sonaria com quelcom extraordinari, però fa un segle, cada generació era testimoni d'una o dues riuades importants de l'Ebre. Actualment, els pantans al curs baix de l'Ebre, a Mequinensa i Riba-roja d'Ebre, controlen i impedeixen les grans crescudes del riu i possibles

L'exposició, amb fotografies de Mestre i Noé, es pot visitar a la Biblioteca de Tortosa. / N. CARO

inundacions. Abans de les construccions dels pantans, però, era relativament habitual que el riu pogués sortir del seu llit i inundar camps de conreu o carrers de poblacions.

Una de les riuades més grans i tràgiques que han patit els ebrencs, i que es manté encara viva en la memòria col·lectiva, és la del 1907. La riuada va causar 29 morts i va provocar l'esfondrament de desenes de cases. Les pèrdues materials van ser milionàries, i fins i tot el pont de la Cinta va estar a punt de caure. L'octubre del 1907 va ser extremadament plujós, en especial al Pirineu. Primer hi va haver importants inundacions en afluents com el Segre o el Cinca, però la pitjor part se l'emportà el tram final de l'Ebre. Del 21 al 26 d'octubre es van negar totes les poblacions de la ribera del riu, amb efectes especialment negatius a Ginestar, Benissanet i Xerta, on en alguns punts les aigües van arribar als 9 metres d'alçada.

Com explica Núria Menasanch, en el cas de Tortosa les aigües van arribar fins a la plaça de la Cinta, i van inundar completament els carrers de la Rosa, Taules Velles i Portal del

Romeu. Durant tres dies, l'immens cabal d'aigua va inundar hortes, planes i pobles sencers. Fins al 26 d'octubre el riu no tornaria al seu llit.

Malgrat això, sense dubte la pitjor riuada de l'Ebre de la història és la del 1787, quan es calcula que van arribar a baixar pel riu 15.000 m³/s, hi va haver 183 morts i 1.066 cases enfonsades. Altres riuades recordades són la del 1617 i la del 1937, tot i que va quedar lleugerament diluïda en la memòria col·lectiva per viure's en plena Guerra Civil.

Com explica el director de l'Arxiu Comarcal del Baix Ebre, Albert Curto, les riuades esdevenien antigament uns referents socials i s'havien transmès com a punts d'inflexió en les vides individuals i col·lectives. Tot i la tragèdia que suposa una riuada, Curto apunta que el tema té "molt de tòpic". **"La gent d'aquell moment hem d'entendre que ens ho prenia diferent de com ens ho prendríem avui en dia. Una barrancada és diferent i en un moment se't pot emportar, però una riuada va creixent i, per tant, la gent tenia temps per marxar o fer el que havia de fer. En canvi, moltes persones, el 1907, no tenien una forta sensació**

d'alarma i no van marxar", explica. En molts casos, les persones simplement pujaven al pis de dalt de les seues cases i esperaven que l'aigua baixés i prou.

PLAQUES RECORDANT LA RIUADA No és poc freqüent trobar-se per moltes localitats que van ser afectades per la riuada plaques commemoratives als carrers, a l'alçada de fins on va arribar l'aigua. En alguns casos, també hi ha un altre tipus de dibuix com una tipologia en què apareix dibuixat un peix. Aquests senyals es van popularitzar al llarg del segle XIX i XX i s'acostumaven a posar als carrers, cases i masos (tant a l'exterior com a l'interior).

A Tortosa se'n poden veure moltes, d'aquestes plaques, i fins i tot una d'especial i d'actual: la commemorativa a Videllet (als jardins situats vora el Teatre Auditori Felip Pedrell), un dels 'herois' de la riuada de 1907. Salvador Videllet, àlies Blanquet, juntament amb Enric Solé, van salvar amb una barca fins a 78 persones que corrien el risc d'ofegar-se durant la riuada de 1907. La placa actual commemorativa va ser iniciativa dels Amics de l'Ebre

OFERTA PÚBLICA PER A LA CONTRACTACIÓ EN RÈGIM LABORAL TEMPORAL DE:

UN/A TÈCNIC/A D'ACOMPANYAMENT A LA INSERCIÓ PROSPECTOR/A PER AL PROGRAMA INTEGRAL

AMB MOTIU DE LA SUBVENCIÓ REGULADA PER L'ORDRE TSF/318/2016, DE 22 DE NOVEMBRE, PER LA QUAL S'APROVEN LES BASES REGULADORES PER A LA CONCESSIÓ DE SUBVENCIÓ PER AL FINANÇAMENT DE PROGRAMES INTEGRALS, QUE PROMOU EL SERVEI PÚBLIC D'OCCUPACIÓ DE CATALUNYA I LA RESOLUCIÓ TSF/2729/2016, DE 24 DE NOVEMBRE, PER LA QUAL S'OBRE LA CONVOCATORIA ANTICIPADA PER L'ANY 2017 PER A LA CONCESSIÓ DE SUBVENCIÓ PER AL FINANÇAMENT DE PROGRAMES INTEGRALS, QUE PROMOU EL SERVEI PÚBLIC D'OCCUPACIÓ DE CATALUNYA.

Places ofertes:

1 Tècnic/a d'acompanyament a la inserció, prospector/a A2 contractat mitjançant un contracte laboral temporal mitja jornada.

Durada del contracte: fins a 31 de desembre de 2017.

Requisits de les persones aspirants:

A) Estar en possessió de la titulació de GRAU universitari o diplomatura relacionats amb l'àmbit educatiu o social o estar en condicions d'obtenir-los en la data de finalització del termini de presentació de les sol·licituds. En tot cas l'equivalència l'haurà d'aportar l'aspirant mitjançant títol oficial o un certificat expedat a aquest efecte per l'administració competent en cada cas.

B) Carnet de conduir B.

Inscripcions al procés de selecció:

A l'OTG de Tortosa del 15 al 19 de setembre de 2017 fins a les 14.00 h (Passeig de Ribera, 25-29).

SOC / Servei d'ocupació de Catalunya

Ajuntament de Tortosa

Departament d'Empresa i Ocupació

Generalitat de Catalunya